

Česká školní inspekce
Středočeský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Bělá pod Bezdězem, okres Mladá Boleslav

Máchova 1110, 294 01 Bělá pod Bezdězem

Identifikátor školy: 600 049 060

Termín konání inspekce: 19. – 25. květen 2005

Čj:	c6-1039/05-2031
Signatura	oc4cy121

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Bělá pod Bezdězem, okres Mladá Boleslav, Máchova 1110 je příspěvkovou organizací s právní subjektivitou. Zřizovatelem školy je Město Bělá pod Bezdězem, Masarykovo náměstí 90. V souladu s *Rozhodnutím o změně zařazení do sítě škol, předškolních a školských zařízení* vydaném MŠMT dne 1. března 2003 pod čj. 13 673/04 má škola tři odloučená pracoviště a sdružuje základní školu s kapacitou 800 žáků, školní družinu s kapacitou 90 žáků, školní klub s kapacitou 350 žáků a školní jídelnu s kapacitou 550 jídel. Objektem inspekční činnosti byla pouze základní škola. V době konání inspekce se v 25 třídách učili 532 žáci. Škola zároveň slouží jako vzdělávací centrum pro žáky z Azylového zařízení MV ČR v Pobytovém středisku Bělá – Jezová.

PŘEDMĚT INSPEKCE

- Personální a materiálně-technické podmínky vzdělávání v základní škole v matematice na prvním stupni, v matematice na druhém stupni, chemii a fyzice, v anglickém a německém jazyku (cizí jazyky) vzhledem ke schváleným učebním dokumentům, ve školním roce 2004/2005 ke dni inspekce;
- Průběh a výsledky vzdělávání v základní škole ve výše uvedených předmětech, vzhledem ke schváleným učebním dokumentům, ve školních letech 2003/2004 a 2004/2005 ke dni inspekce.

PERSONÁLNÍ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Všechny vyučující na 1. stupni splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Jedna učitelka (důchodkyně) zastupovala za kolegyni, která si právě dokončovala vzdělání. Z pěti učitelů *matematiky* mají čtyři odbornou kvalifikaci. Učitelka *chemie* kvalifikační požadavky nespĺňuje. V tomto školním roce vyučovali *fyziku* tři vyučující. Jeden z nich je nekvalifikovaný. *Cizím jazykům* vyučuje celkem devět vyučujících. Šest z nich má vysokoškolské vzdělání pedagogického směru, avšak jiného zaměření, tři další jsou nekvalifikovaní. *Výchovná poradkyně* splňuje požadavky na tuto funkci kladené. Stejně tak *ředitel školy*, který je ve funkci od roku 1990, splňuje požadavky pro toto zařazení.

Ve své práci ředitel vychází z *Koncepce rozvoje Základní školy Bělá pod Bezdězem pro roky 2003 – 2008*, jejíž priority doznají v nejbližší době v důsledku nových školských právních norem změny. Prioritou se stane příprava školního vzdělávacího programu, pokračovat bude snaha o zvyšování kvalifikovanosti sboru a systematické další vzdělávání učitelů. Přílohou *Organizačního řádu* je přehledné schéma, které jasně určuje kompetence a podřízenost jednotlivých zaměstnanců školy. Ředitel je ve své práci podporován dvěma zástupkyněmi a jednotlivé součásti školy mají své vedoucí. Širší vedení školy tvoří tzv. *kabinet řízení*, který kromě výše uvedených řídicích pracovníků tvoří dále vedoucí vychovatelka školní družiny a školního klubu, hospodárka školy, vedoucí školní jídelny a předseda odborové organizace. Organizační řád stanovuje také kompetence vedoucích pracovníků a mimo jiné i komunikační a informační systém školy. Poradním orgánem ředitele je kromě uvedeného kabinetu řízení pedagogická rada, která se schází čtyřikrát za školní rok. Kromě toho se konají pravidelné

měsíční provozní porady a týdenní porady vedení. Vše je zpracováno v *Plánu práce a hlavních úkolech školy pro rok 2004/2005*, dále v měsíčních a týdenních plánech. Ze zápisů z pedagogických rad a provozních porad je patrné, že vedení se zabývá nejen organizačními záležitostmi běžné výuky, ale také problémy metodickými, analýzami výsledků žáků a projednává s vyučujícími i otázky koncepčního směřování školy. *Informační systém školy* je propracovaný, učitelé jsou o všem informováni prostřednictvím nástěnek na chodbě a ve sborovně, osobním jednáním, telefonicky. *Vedení začínajících pedagogických pracovníků* je zajištěno uvádějícími učiteli, a také metodickými sdruženími. Těch ve škole pracuje celkem 11 a jejich činnost není formální. *Kontrolní činnost* vedení je rozdělena mezi její jednotlivé členy. *Hospitační činnost* je četná, jen za školní rok 2003/2004 vykonali tři členové vedení celkem 87 návštěv u vyučujících (z tohoto počtu ředitel školy 35). Z hospitací jsou pořizovány zápisy, se kterými jsou vyučující seznámeni a mohou se k nim vyjádřit. Rezervy jsou v hospitování výuky cizích jazyků a v důsledné a časté analýze prováděných kontrol. *Plánování v oblasti lidských zdrojů* a s tím spojené *další vzdělávání pedagogických pracovníků* vychází z *Plánu personálního rozvoje pedagogických pracovníků školy*, jehož priority jsou totožné s dlouhodobou koncepcí školy. Vyučující využívají nabídky vzdělávacích center a služeb školám, vedení jejich vzdělávání podporuje, sleduje a vyhodnocuje. Uvedená aktivita je jednou ze součástí pravidelného hodnocení zaměstnanců, které provádí vedení dvakrát do roka. Pravidla tohoto hodnocení jsou všeobecně známá a jsou obsažena mimo jiné i ve *Vnitřním platovém předpisu ZŠ Bělá pod Bezdězem*. Všechny uvedené i další písemně zpracované školní dokumenty mají vynikající úroveň a jsou již aktualizovány podle poslední platné legislativy.

Personální podmínky vzdělávání umožňují realizovat zvolený vzdělávací program a celkově jsou velmi dobré.

MATERIÁLNĚ-TECHNICKÉ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Vzdělávání žáků základní školy probíhá ve čtyřech objektech. V hlavní budově v Máchově ulici jsou umístěny třídy 4. – 9. ročníku, ředitelství školy a školní kuchyň s jídelnou. V Tyršově ulici se vzdělávají žáci 1. – 3. ročníku. V blízkosti této budovy pracuje v samostatném objektu (bývalé městské jesle) školní družina s výdejnou stravy. Škola využívá i prostory azylového Pobytového střediska Bělá-Jezová (vyrovnávací třída).

Původní hlavní školní budova v Máchově ulici byla v letech 2000 a 2001 rozšířena o přístavbu, která zásadním způsobem zlepšila prostorové podmínky vzdělávání (ve srovnání s poznatky z minulé inspekce). V současné době jsou v objektu k dispozici kromě kmenových učeben i učebny odborné (chemie, výpočetní technika, fyzika, přírodopis, výtvarná výchova, hudební výchova a cvičná kuchyň). Výchovně-vzdělávací proces a částečně i volnočasové aktivity žáků probíhají také ve víceúčelovém sále, v keramické dílně, tělocvičně a na přilehlých venkovních sportovištích. Pro praktické činnosti jsou k dispozici školní dílny. Víceúčelový sál je vybavený audiovizuální technikou a jevištěm pro loutkové divadlo. Knihovna není ve škole zřízena, žáci si mohou potřebnou literaturu půjčovat v kabinetech pedagogů. Učebna výpočetní techniky s 15 žákovskými počítači je prokazatelně pravidelně využívána pro počítačem podporovanou výuku. V poslední době pořízený dataprojektor s notebookem nejsou pevně instalovány, učitelé si je mohou půjčit u vedení školy.

V Tyršově ulici je kromě 12 kmenových učeben i učebna hudební výchovy, tělocvična a na přilehlém pozemku víceúčelové sportoviště pro žáky mladšího školního věku.

Veškeré prostory školy byly v době inspekce čisté, vkusně upravené, působily výukově i esteticky podnětně. Učebny byly vybaveny vhodnými žákovskými lavicemi a židlemi, které jsou ve třídách prvního stupně výškově nastavitelné. Jejich postupnou obnovu škola realizovala od roku 2000. Od 4. ročníku má každý žák ve své kmenové učebně k dispozici skříňku pro ukládání pomůcek na vyučování. Celkově příjemné výukové prostředí dotváří květinová výzdoba. Na chodbě mohou žáci využívat automaty na teplé a studené nápoje. Vzhledem k tomu, že ve 3. ročníku je tělesně postižený žák, který se pohybuje na vozíčku, plánuje vedení školy pro příští školní rok vybudování výtahu v nové budově.

Díky velmi dobré spolupráci se zřizovatelem ve škole probíhá nejen běžná údržba budov, ale i postupné zlepšování psychohygienických, materiálních a technických podmínek výuky.

V *matematice na prvním stupni* měli žáci k dispozici učebnice jedné ediční řady. Učitelé používali při výuce běžné pomůcky (přehledy učiva, výukové plakáty, nakopírované úkoly z učebních textů jiných nakladatelství, číselné osy) a vlastní pomůcky (různé druhy karet a soubory předmětů pro názornost).

Matematika na druhém stupni se vyučovala v kmenových učebnách, ve kterých měli, na rozdíl od zjištění při minulé inspekci, žáci k dispozici i materiály vztahující se k výuce. Odborná učebna chemie byla značně opotřebovaná, s nefunkčními rozvody vody k pracovním místům, avšak již v tomto školním roce během letních prázdnin bude realizována její přestavba. Pro výuku *matematiky a chemie* škola používá vhodné ucelené řady učebnic a další odbornou i populárně naučnou literaturu. Materiální a technické zázemí obou předmětů umožňuje realizaci učebních osnov v plném rozsahu, včetně laboratorních prací. V poslední době však bylo minimálně inovováno. Učitelé pravidelně používali i názorné pomůcky vlastní výroby.

Fyzika je vyučována v odborné pracovně s elektrorozvody na jednotlivá pracoviště žáků; výhodou je bezprostřední návaznost na přilehlý prostorný kabinet a menší laboratoř. Obsahově standardní inventář (výjimku představuje absence modelu sluneční soustavy a pomůcek pro vlnění) je zde systematicky a přehledně členěn. Podnětnost k výuce zvyšuje větší počet nástěnných souborů rozmístěných po stěnách učebny. Výuka fyziky probíhá podle schválených učebnic.

Výuka *cizích jazyků* probíhala v několika učebnách, z nichž žádná není k této výuce specializovaná. V praxi to znamená, že vyučující musí řadu pomůcek do tříd přinášet. Didaktické pomůcky, slovníky, mapy, nástěnné gramatické přehledy a další pomůcky má škola v dostatečném množství. Jejich celkové využití bylo na dobré úrovni.

Některé učebnice mají žáci k dispozici ve dvou sadách, jednu pro domácí přípravu, druhou pro školní práci. Tímto způsobem škola snižuje fyzické přetěžování žáků a zvyšuje využitelnost učebnic při výuce (odpadá negativní dopad zapomínání žáků).

Zlepšování prostorových a materiálně-technických podmínek vzdělávání je nedílnou součástí koncepčních záměrů vedení školy. Doplnění pomůcek učebnic a knih pro výuku jednotlivých předmětů je koordinováno s předmětovými komisemi i jednotlivými vyučujícími a realizuje se v souladu s finančními možnostmi školy a zřizovatele. Kontrolu využívání materiálně-technického zázemí (pomůcky, učebnice, odborné publikace, didaktická technika) provádějí vedoucí pracovníci při hospitační činnosti. Její výsledky jsou základem pro plánování dalších úprav, modernizaci a nákup pomůcek. Veřejnost využívá obě tělocvičny, příležitostně i další prostory pro komerční účely (prezentace výrobků), schůzovní činnost a akce zájmových organizací a spolků.

Materiálně-technické podmínky vzdělávání jsou celkově velmi dobré.

PRŮBĚH A VÝSLEDKY VZDĚLÁVÁNÍ

Vzdělávací programy

Škola je zařazena do sítě škol poskytujících základní vzdělání. Výuka probíhá podle vzdělávacího programu *Základní škola čj. 16 847/96-2. V obou vzdělávacích cyklech prvního i druhého stupně jsou učební plány i z dlouhodobého hlediska dodržovány.*

Správně realizovány jsou rovněž rozvojové programy ministerstva, které se týkají rozšíření učebních plánů v 7. až 9. ročníku. Školu navštěvují také děti čekatelů azylového řízení z Pobytového střediska Bělá - Jezová, jejichž jazyková i společenská adaptace probíhá ve vyrovnávacích třídách. Zde se výuka řídí Metodickým pokynem ke školní docházce žadatelů o azyl čj. 10149/2002-22. Základní vzdělávací platformu školy rozšiřuje široká škála volitelných předmětů. Vynikající je nabídka 30 zájmových útvarů organizovaných školním klubem. Cílem, který se daří úspěšně plnit, je podpora všestranného rozvoje osobnosti žáků a prevence sociálně patologických jevů mezi žáky.

Rozvrh hodin a délka přestávek jsou v souladu s příslušnými právními předpisy, avšak v některých případech rozvrh nerespektuje obecné pedagogické a psychohygienické zásady – např. zařazením hodin fyziky ve třídách VII. A a VII. B či chemie ve třídách IX. A a IX. B na sedmou a osmou vyučovací hodinu.

Řád školy odpovídá novým požadavkům, byl řádně inovován a schválen pedagogickou radou. Schází mu pouze projednání školskou radou, která dosud nebyla zřízena. Pro všechny odborné učebny a pracovny jsou vhodně zpracovány aktuální řády.

Škola má vytvořen kvalitní vnější *informační systém*. Informace rodičům o průběhu a výsledcích vzdělávání žáků jsou poskytovány průběžně prostřednictvím notýsků a žákovských knížek a na pravidelných třídních schůzkách. V naléhavých případech jsou rodiče kontaktováni telefonicky. Komplexní přehled organizačních aktualit pro daný školní rok je předáván rodičům vždy v září formou výstižného letáku Informace. Širší veřejnosti se škola prezentuje prostřednictvím webových stránek, organizováním řady kulturních vystoupení, především loutkohereckého kroužku, prezentací v místních i celorepublikových médiích (zejména oblast vzdělávání azylantů). Ve škole pracuje Sdružení rodičů a přátel školy.

Povinná dokumentace průkazně zachycuje průběh vzdělávání. Zjištěné drobné nedostatky byly odstraněny během inspekce.

Činnost *výchovné poradkyně* vychází z kvalitního podrobného plánu, zpracovaného na jeden školní rok, který je pravidelně vyhodnocován a podle potřeby doplňován. Pro žáky i rodiče má stanoveny konzultační hodiny.

Výchovná poradkyně ve spolupráci s třídními učiteli zpracovává individuální vzdělávací programy pro žáky s poruchami učení vždy na jeden školní rok. Rodiče jsou s individuálními vzdělávacími plány svých dětí seznámeni. Škola vykázala k 30. září 2004 39 integrovaných zdravotně postižených žáků, aktuální počet k 18. dubnu 2005 byl 42. Integrovaní žáci mohou navštěvovat výuku nápravy poruch učení, které probíhají v pěti skupinách 1x týdně po vyučování (skupinově i individuálně). Pro žáky s poruchami učení má škola dostatek pomůcek.

Výchovná poradkyně věnuje volbě povolání mimořádnou pozornost. Cíleně pracuje s žáky již od 7. ročníku. V 8. ročníku žáci mají volitelný předmět „Volba povolání“, jednotlivá témata k volbě povolání jsou zařazena také do předmětu praktické činnosti v 8. ročníku, na konci

školního roku žáci mohou absolvovat „profitesty“ a společně s žáky 9. ročníku navštíví Úřad práce. Příprava na volbu SŠ nebo SOU je ze strany školy velice pečlivá.

Výchovné poradenství je plně funkční a významně přispívá k naplňování vzdělávacího programu.

Práce školní metodičky prevence patologických jevů vychází z podrobně vypracovaného plánu. Škola má vypracovaný kvalitní a funkční minimální preventivní program pro rok 2005 s názvem *Aktivitou proti pasivitě k prevenci sociálně patologických jevů u dětí a mládeže*, který je pravidelně (po částech) několikrát do roka vyhodnocován. Minimální preventivní program je velice podrobný a zahrnuje rozpracování činností pro vedení školy, výchovného poradce, metodika prevence i třídní učitele. Mezi důležité akce školy patří v letošním školním roce také „Patnáct let spolu“, která zobrazuje z různých pohledů problematiku tolerance a soužití s žadateli o azyl.

Prevence sociálně patologických jevů je funkční a významně přispívá k naplňování vzdělávacího programu.

Průběh a výsledky vzdělávání ve sledovaných předmětech

Průběh a výsledky vzdělávání v matematice na prvním stupni

V průběhu inspekce bylo hospitováno v osmi hodinách matematiky na prvním stupni. Učitelky mají zpracované tematické plány, které jim slouží jako pomůcka při přípravě na vyučování. Kontrolou třídních knih a sešitů bylo zjištěno zařazení témat nad rámec osnov ve všech třídách 5. ročníku (úhel, porovnávání úhlů, osa úhlu).

Výuka ve sledovaných hodinách byla v souladu s obecnými cíli a zásadami vzdělávání. Ve všech hodinách vyučující stanovili přiměřené cíle, které zohledňovaly věk a individuální potřeby žáků. Časové rozvržení výuky bylo většinou vhodné. Učivo navazovalo na předcházející témata a po odborné i věcné stránce bylo prezentováno správně. Esteticky vyzdobené třídy byly obecně velmi podnětné, pro výuku matematiky však méně. Učitelky používaly běžné i vlastní vyrobené pomůcky. V jedné hodině žáci pracovali ve dvojicích se souborem „Racionální čísla“. Téměř ve všech hodinách byly připraveny pro rychlejší žáky úkoly navíc, ve dvou hodinách si žáci mohli zvolit úkoly s různou obtížností. Didaktická technika ve sledovaných hodinách využita nebyla. Všechny učitelky se snažily o co největší názornost vyučování.

Ve většině sledovaných hodin se střídala frontální, samostatná práce, didaktická hra nebo soutěž. Učitelky uplatňovaly individuální přístup k žákům, respektovaly jejich potřeby a schopnosti. Zadávané úkoly byly formulovány jasně, srozumitelně s přihlédnutím k věkovým zvláštnostem žáků.

Skupinová výuka byla zařazena ve třech hodinách. Při ní byla zaznamenána výrazná diferenciací obtížnosti úkolů. Zadání, postup a výsledky této práce byly vždy prezentovány ostatním žákům a zároveň byla provedena kontrola správnosti postupů a výpočtů.

Vyučující i žáci dodržovali domluvená pravidla komunikace, chovali se k sobě ohleduplně. Žáci pracovali podle pokynů vyučujících, byli aktivní, často měli možnost spolupracovat. Tempo výuky bylo přiměřené, v polovině hodin byla zařazena relaxace. Vyučující poskytovali žákům prostor pro vyjádření názoru na postup při řešení úkolů, často využívali jejich zkušeností. Žáci většinou projevovali o výuku zájem a byli aktivní.

Učitelky hodnotily žáky velmi často, převážně slovně (pochvala, ocenění momentálního výkonu, ocenění pokroku), ale i pomocí klasifikace, která byla vždy patřičně zdůvodněna. Některé vyučující mají vypracovaný také systém hodnocení na základě různých razítek, bodů či drobných odměn. V jedné třetině hodin byly zaznamenány náznaky sebehodnocení žáků, ale pouze v jedné hodině bylo sebehodnocení žáků zařazeno cíleně. Frekvence známek v žákovských knížkách a notýscích je dostačující.

Průběh a výsledky vzdělávání v matematice na prvním stupni byly velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání v matematice na druhém stupni a chemii

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání v matematice a chemii vychází ze třinácti hospitací (devět hodin matematiky a čtyři hodiny chemie) u čtyřech z pěti pedagogů, kteří uvedené předměty ve školním roce 2004/2005 vyučují. Pátý učitel byl v době inspekce v pracovní neschopnosti.

Příprava pedagogů na vyučovací proces byla převážně velmi dobrá. Stanovené výukové cíle odpovídaly standardu základního vzdělávání, obecným cílům vzdělávání i aktuálnímu složení tříd. Probírané učivo mělo logickou návaznost, jeho obsah a rozsah byly úměrné schopnostem a dovednostem žáků. V chemii byly plánovány a dle záznamů v třídních knihách i realizovány laboratorní práce. Pro sledované předměty (matematika, chemie) měli pedagogové zpracovány do měsíců členěné časově tematické plány. Jejich obsah korespondoval s učebními osnovami i reálnou výukou. Plány jsou funkčním pracovním materiálem, do kterého pedagogové průběžně zaznamenávají úpravy a změny v obsahu, rozsahu a časovém členění probíraného učiva, včetně přijatých opatření pro splnění učebních osnov. Činnost předmětových komisí matematiky a přírodovědných předmětů vychází ze zpracovaných ročních plánů. Komise se zaměřují hlavně na rozvržení učiva do ročníků, používané učebnice, využití pomůcek a didaktické a výpočetní techniky, požadavky na zlepšení materiálně-technických podmínek, metodiku výuky, na soutěže a olympiády, individuální přístup k žákům a environmentální výchovu. Z jejich jednání jsou pořizovány zápisy. Většina pedagogů konzultuje a řeší vznikající problémy také při běžném, každodenním kontaktu.

Odborná kvalifikace většiny pedagogů se pozitivně projevila ve věcné správnosti výuky. Vyučující, která kvalifikační požadavky nesplňuje, kompenzuje chybějící vzdělání individuálním studiem, což se pozitivně projevuje ve způsobu vedení vyučovacích hodin, v používaných metodách a formách práce. Odborné chyby se v její výuce vyskytly pouze v rozšiřujícím učivu zařazeném v chemii.

Pedagogové byli na všechny hospitované hodiny pečlivě připraveni, měli promyšlenou stavbu vyučovacích jednotek i jejich časové rozvržení. V úvodu sledovaných hodin vždy žákům sdělili téma, velmi často i cíle vyučování. Bezprostřední materiální podpora výuky byla ve všech hodinách velmi dobrá až vynikající. Vyučovalo se převážně frontálně s dominantním postavením učitele. Většinou chyběla obsahová i časová diferenciací úkolů podle schopností žáků. V několika hodinách zařazená skupinová práce měla za cíl zopakování a utřídění již dříve probraného učiva nebo vyhledání a zpracování informací o novém tématu. Žáci byli motivováni nejčastěji názornou demonstrací vyučovaných jevů, pochvalou a oceněním pokroku, méně často příklady z běžného života a zadáním problémového úkolu. Ve většině sledovaných hodin byli systematicky vedeni k práci s učebnicí, případně s tabulkami, občas pracovali i s dalšími zdroji informací (odborné publikace, časopisy, internet). Chyba byla využívána jako nedílná součást procesu učení. Tempo výuky učitelé přizpůsobovali průměrným, někdy až podprůměrným žákům. Velmi často používaná metoda řízeného dialogu nebyla vždy dostatečně efektivní, pedagogové pracovali pouze s malou skupinou žáků, která projevovala o výuku zájem. Ve většině hodin chyběla průběžná fixace získaných

poznatků, velmi často i závěrečné shrnutí.

Učitelé měli k žákům velmi pěkný přístup, atmosféra v hospitovaných hodinách byla příjemná, oboustranně vstřícná. Stanovená pravidla komunikace žáci respektovali, nevyskytovaly se nežádoucí projevy v jejich chování. Verbální a neverbální projev vyučujících byl převážně velmi dobrý. K žákům přistupovali vlídně, trpělivě, výuku řídili jasně a srozumitelně, avšak opomíjeli rozvoj komunikativních dovedností. Příliš návodné a uzavřené otázky vedly k velmi krátkým, často pouze jednoslovným odpovědím.

Zhodnocení průběhu výuky se většinou omezovalo na všeobecnou pochvalu za práci. Výrazně pozitivním rysem některých hodin byly pokusy o sebehodnocení žáků. Frekvence klasifikace je dle záznamů v žákovských knížkách v obou předmětech dostatečná, ve sledované výuce však učitelé výkony žáků známkou většinou nehodnotili. Kontrolované čtvrtletní práce z matematiky obsahově odpovídaly učebním osnovám, byly úměrně náročné a pečlivě opravené. Vynikající je jejich detailní vyhodnocení, na které navazují konkrétní opatření pro odstranění vědomostních a dovednostních nedostatků žáků. Protokoly z laboratorních prací jsou rozsahem i obsahem úměrné možnostem žáků základní školy, splňují základní požadavky pro záznam z experimentální činnosti.

Průběh a výsledky vzdělávání v matematice na druhém stupni a chemii byly průměrné.

Průběh a výsledky vzdělávání ve fyzice

V hospitovaných hodinách byly stanovené cíle výuky přiměřené aktuálnímu stavu třídy a v souladu s učebními osnovami zvoleného vzdělávacího programu. Dlouhodobá příprava na výuku vychází ze zpracovaných tematických plánů, některé jsou však ještě rámcovější než učební osnovy a podrobnější informace o obsahu a rozsahu učiva neobsahují. Jejich plánovací funkce je tím omezena. Navštívené hodiny byly připraveny zejména obsahově, metodicky však v některých případech jen průměrně. Vzdělávací cíle byly konkretizovány, avšak ne vždy byli žáci v úvodu seznámeni s programem hodiny.

Kvalifikovanost učitelky se ve sledovaných hodinách pozitivně odrazila v odborném i věcně správném vedení výuky i v dobrých znalostech a dovednostech žáků. Ve výuce nekvalifikovaného učitele nebyly shledány odborné nedostatky, avšak drobné rezervy se zde vyskytly v dodržování didaktických zásad. Výuka fyziky v 6. a 7. ročníku byla monitorována jen omezeně, neboť příslušný vyučující byl po dobu inspekce v pracovní neschopnosti.

Sledované hodiny probíhaly v odborné učebně fyziky, jejíž podnětnost pro výuku tohoto předmětu je velmi dobrá. Žáci pracovali s učebnicemi i vhodnými cvičebními podklady, připravenými vyučujícími. Běžné bylo používání kalkulátorů. K zefektivnění práce využíval jeden vyučující pravidelně zpětný projektor. Použití pomůcek bylo častější při výuce v 8. ročníku, naopak v 9. ročníku chyběl model sluneční soustavy.

V 9. ročníku byly sledované hodiny kvalitně řízeny, střídáním vyučovacích metod a zařazováním projektového vyučování se učitelce dařilo udržet aktivní pozornost žáků. Při výuce fyziky v 8. ročníku se projevily některé nedostatky v organizaci práce a v motivaci zejména slabších žáků, které pak výuka nezaujala. Převládající frontální výuka zde byla efektivní jen částečně; chybělo její střídání se skupinovou prací.

Aktivita a zájem žáků o výuku byly celkově dobré. Vhodně byla propojena teorie s praxí, čímž se úspěšně dařilo nenásilnou formou budovat pevné mezipředmětové vztahy. Kladný vztah k praktické fyzice je u žáků posilován realizací laboratorních prací a účastí ve školním kole fyzikální olympiády.

Mezi učiteli a žáky panovaly pozitivní vztahy. Ve většině sledovaných hodin bylo dodržování pravidel vzájemného chování samozřejmostí. Ne vždy však měli žáci dostatek prostoru

k vyjádření vlastního názoru a jen ojedinele byli vybízeni k argumentaci a diskusím, čímž byla oslabena možnost výchovy k toleranci, vzájemnému respektování a k přijetí správného finálního stanoviska.

Dle záznamů v žákovských knížkách je patrné, že klasifikace je prováděna pravidelně, s dostatečnou frekvencí. U vyučující v 9. ročníku převládalo pozitivní slovní hodnocení. Jednoznačné ocenění pokroku zejména u slabších žáků se vyskytovalo jen omezeně, naopak sebehodnocení bylo pravidelně součástí závěru vyučovacích hodin.

Průběh a výsledky vzdělávání ve fyzice byly velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání v cizích jazycích

Ve škole jsou vyučovány anglický a německý jazyk a jako volitelné předměty konverzace v obou těchto jazycích. Výuku uvedených předmětů zajišťuje celkem devět vyučujících, z tohoto počtu jedna vyučující učí předměty oba. V průběhu inspekce bylo hospitováno opakovaně u osmi vyučujících, neboť jedna učitelka byla nepřítomná. Hospitace proběhly ve 12 hodinách angličtiny a osmi němčiny; z tohoto počtu bylo pět hodin konverzace v obou jazycích. Personální zajištění výuky je nevyhovující, neboť z uvedeného počtu devíti vyučujících jsou tři nekvalifikovaní a šesti dalším chybí odborná kvalifikovanost. Jedná se o dlouhodobou odbornou nedostatečnost, kterou se snaží vedení školy ovlivnit, avšak dosud neúspěšně. Po stránce odborné byly zaznamenány drobné překladové a výslovnostní chyby, které však neovlivnily průběh ani porozumění probíraného učiva.

Plánování a příprava zhlédnutých hodin byly pečlivé a svědomité. Předložené časově tematické plány jsou funkční a obsahově vyhovující – jsou upravovány dle potřeby, vyučující s nimi pracují. Zvolené cíle byly přiměřené, učivo navazovalo na předchozí výuku.

Výuka probíhala v kmenových třídách, z nichž pouze několik bylo svou výzdobou motivačně vhodných pro učení se cizím jazykům. Absence odborné učebny s sebou nese i absenci soustředění vhodných a názorných pomůcek, které tak musí vyučující na jednotlivé hodiny stěhovat. Škola má dostatek didaktických i jiných pomůcek, jejich praktické využití bylo závislé na jednotlivých vyučujících. Celkem v deseti hodinách byl použit magnetofon, ve dvou hodinách konverzace v obou jazycích pracovali vyučující s videem, ve dvou hodinách učitelé použili zpětný projektor a dvě hodiny angličtiny a jedna němčiny proběhly v počítačové učebně. Tyto hodiny byly velmi efektivní a i slabší žáci zde měli možnost být úspěšnými. Z ostatních pomůcek byla ve dvou hodinách němčiny využita nástěnná mapa a ve třech hodinách (dvou angličtiny a jedné němčiny) pracovali žáci cíleně se slovníky. Učitelé navíc do hodin přinášeli celou řadu vlastních namnožených materiálů. Snaha o názornost výuky a její podpora byly v hodinách značné. Používané učebnicové řady zajišťují návaznost učiva v jednotlivých ročnících.

V hodinách obou jazyků se střídal frontální styl výuky se skupinovou prací (pět hodin angličtiny), v malé míře se objevila práce ve dvojicích (jedenkrát angličtina a dvakrát němčina). Nebyla zaznamenána prakticky žádná vnitřní diferenciací zadaných úkolů, požadavků či učiva. Všichni vyučující usilovali o pevnou stavbu hodin: 11 lekcí angličtiny a 8 němčiny byly zahájeny často i písemným úvodem, ve kterém se žáci dozvěděli hlavní cíle vyučovací jednotky. S tím souvisel – ne však vždy – i závěr hodin (osmkrát v angličtině a čtyřikrát v němčině), který byl v několika případech spojen i se zhodnocením úspěšnosti žáků a samotné proběhlé lekce. Navíc – v šesti hodinách anglického a jedné německého jazyka bylo toto hodnocení učitelů spojeno i se sebehodnocením žáků. Nejvyšší formu tohoto sebehodnocení používala jedna z vyučujících angličtiny, která nechala žáky velice rychle a efektivně písemně zhodnotit v několika položkách svou i jejich práci v proběhlé hodině. Žáci se na uvedené činnosti podíleli s chutí, automaticky a zodpovědně. Tempo hodin –

zvláště v němčině – bylo přiměřené, vyučující zde vhodně střídali zatížení s relaxací. Dvě hodiny angličtiny trpěly zdlouhavostí a byly minimálně efektivní, což zapříčinil fakt, že všichni se prakticky celou hodinu věnovali jedinému úkolu, tématu. Malou a nesystematickou pozornost věnovali učitelé opravě výslovnosti, společný nácvik výslovnosti byl zaznamenán ve dvou hodinách angličtiny a třech němčiny, spelování žáci použili jednou. Kromě drobných věcných a výslovnostních chyb se objevily i chyby metodické: absence poslechových úkolů při použití magnetofonu, absence zpětné vazby porozumění zadaným úkolům. Devatenáct hodin bylo opakovacích nebo procvičovacích, pouze do jediné hodiny angličtiny vyučující zařadila výklad nové mluvnice.

Stejně jako v předchozí oblasti byla i v oblasti motivace žáků k výuce cizích jazyků lepší situace v německém než anglickém jazyku. Obecně lze říci, že hodiny postrádaly úvodní „vtažení“ žáků do hodiny, neobjevila se žádná aktualizace učiva, žáci byli minimálně motivováni známkami, pochvalu použili vyučující ve dvou hodinách angličtiny a třech němčiny.

Oblast interakce a komunikace učitelů a žáků byla naopak nejlépe hodnocenou oblastí výuky obou jazyků. Vzájemný vztah byl korektní, přátelský, žáci se nebáli vyučujících na cokoli zeptat. Nebylo zaznamenáno žádné zesměšňování nebo přehlížení žáků. V naprosté většině hodin převládala příjemná atmosféra, což bylo zvláště patrné při konverzaci v němčině v VIII. ABC, v němčině v V. ABC a angličtině v IX. ABC. Příjemným zjištěním bylo chování a vystupování žáků devátých tříd.

Hodnocení žáků vykazovalo určité nedostatky. Až na dvě výjimky (po jedné v každém jazyku) postrádaly hodiny průběžné a systematické hodnocení provedených úkolů a žákovské úspěšnosti. Zásadním kladem byl však fakt, uvedený již výše, že celkem ve 12 hodinách se objevil závěr spojený s hodnocením a v několika případech dokonce se sebehodnocením žáků. Zdůvodněná klasifikace žáků byla zaregistrována v jedné hodině angličtiny a třech němčiny.

Největším kladem výuky cizích jazyků byl vzájemný vztah učitelů a žáků, svědomitá příprava a začínající sebehodnocení úspěšnosti. Největším záparem byla malá motivace a absence zhodnocení dílčích provedených úkolů.

Průběh a výsledky vzdělávání v anglickém jazyku byly průměrné, v německém jazyku velmi dobré.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Před dvěma lety škola upustila od využívání komerčních testů a jde cestou vlastního – ředitelského – testování. Stejně nebo podobné testy, zjišťující stejné znalosti a dovednosti, jsou žákům zadávány na začátku a na konci školního roku. Výsledky jsou analyzovány, je sledován žákovský vývoj a pokrok, jsou přijímána opatření ke změnám ve výuce v dalším školním roku. Podobným způsobem je pracováno i se čtvrtletními písemnými pracemi z matematiky. Sebeevaluace je na nestejně úrovni: v matematice je teprve v začátcích a naopak v cizích jazycích se stala pevnou součástí práce řady vyučujících. V jednom případě je prováděna již dokonce písemnou formou.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání

Celkově bylo hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání ve sledovaných předmětech matematika na prvním stupni, matematika na druhém stupni a chemie, fyzika a cizí jazyky velmi dobré.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

- Rozsáhlým zdrojem informací o škole, jejím vnitřním životě, prezentaci v místní i na celostátní úrovni je *Výroční zpráva školy 2003-2004*, která je po stránce obsahové, grafické, formální i tiskové vynikající.
- Škola udržuje mnoholeté partnerské vztahy, spojené s výměnou žáků a vzájemnými návštěvami, s Albert Einstein Schule v Gross-Bieberau (SRN) a Oberstufenschule Mosnag (Švýcarsko).
- Před deseti lety škola převzala loutkohereckou tradici města, jejíž kořeny sahají až do roku 1911. V divadelním kroužku, na jehož vedení se podílejí zkušení profesionálové, pracuje ročně asi 20 dětí. Mimořádně vysokou úroveň mělo divadelní představení, které organizovala škola v průběhu inspekce. Podobné kulturní akce jsou pořádány nejen pro žáky školy pravidelně.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. *Rozhodnutí o změně zařazení Bělá pod Bezdězem, okres Mladá Boleslav do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení vydané MŠMT dne 1. března 2004 pod čj. 13 673/04-21*
2. *Zřizovací listina Základní školy Bělá pod Bezdězem vydaná Městem Bělá pod Bezdězem dne 13. října 2003 bez čj.*
3. *Úvodní statistický výkaz Škol (MŠMT) řady V3-01 k 30. září 2004*
4. *Školní řád ZŠ Bělá pod Bezdězem ze dne 9. února 2005 bez čj.*
5. *Provozní řád ZŠ Bělá pod Bezdězem z 30. srpna 2004 čj. 846/04*
6. *Organizační řád ZŠ Bělá pod Bezdězem z 30. srpna 2004 čj. 847/04*
7. *Směrnice ředitele školy k realizaci zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím ze dne 27. srpna 2004 bez čj.*
8. *Směrnice ředitele školy k vyřizování stížností, oznámení a podnětů ze dne 2. ledna 2003 bez čj.*
9. *Organizace školního roku 2004/2005 bez data a čj.*
10. *Koncepce rozvoje Základní školy Bělá pod Bezdězem pro roky 2003 – 2008 ze dne 23. srpna 2003*
11. *Tematické úkoly pro kalendářní rok 2005 z 31. března 2005 bez čj.*
12. Časově tematické plány hospitovaných předmětů
13. Personální materiály vyučujících hospitovaných předmětů
14. Zápisy z jednání pedagogické rady

15. Zápisy z provozních porad
16. Zápisy z jednání předmětových komisí hospitovaných předmětů
17. Třídni knihy za školní rok 2003/2004 a 2004/2005
18. Třídni výkazy žáků všech tříd ve školním roce 2004/2005
19. Individuální vzdělávací programy žáků 1. – 9. ročníku ZŠ Bělá pod Bezdězem
20. *Směrnice ředitele školy k vzdělávání žáků se specifickými poruchami učení a chování ze dne 21. 11. 2002, č. j. 890/02*
21. *Záznamy o ambulanci nápravě specifických poruch učení pro školní rok 2004/2005*
22. Protokoly o komisionálních zkouškách ze školního roku 2003/2004
23. Kniha úrazů
24. *Učební plán ZŠ Bělá pod Bezdězem pro školní rok 2004/2005 bez data a čj.*
25. Aktuální rozvrhy tříd a vyučujících ve školním roce 2004/2005
26. Výsledky testování SCIO 2004 a 2005
27. Výsledky ředitelských prověrek 2004/2005
28. Přehled vzdělávacích akcí DVPP za I. a II. pololetí školního roku 2004/2005
29. *Plán práce výchovného poradce pro školní rok 2004/2005 ze dne 30. 8. 2004 bez čj.*
30. *Plán personálního rozvoje pedagogických pracovníků školy ze dne 5. ledna 2005 bez čj.*
31. *Plán práce výchovného poradce pro školní rok 2004/2005 ze dne 30. srpna 2004 bez čj.*
32. Týdenní, měsíční plány ZŠ Bělá pod Bezdězem
33. *Plán práce a hlavní úkoly školy pro rok 2004/2005 ze dne 26. srpna 2004 pod čj. 846/04*
34. *Vnitřní platový předpis ZŠ Bělá pod Bezdězem ze dne 25. února 2005 bez čj.*
35. *Inspekční zpráva oc4ct110 z 26. dubna 2000*
36. *Výroční zpráva školy 2003-2004*
37. Vzorky žákovských prací

ZÁVĚR

Personální podmínky školy jsou velmi dobré, ke zlepšení došlo v oblasti řízení školy, práce s vyučujícími a v dalším vzdělávání pedagogických pracovníků. Kontrolní činnost je četná, rezervy jsou v její analýze a následném využití závěrů. Vedení a úroveň školních dokumentů a jejich aktualizace jsou vynikající.

Prostorové podmínky se díky realizované přístavbě od poslední inspekce výrazně zlepšily. Společné prostory i učebny jsou vkusně upraveny, působí podnětně esteticky i výukově. Ve všech kmenových učebnách byl postupně vyměněn školní nábytek. Materiální vybavení pomůckami a didaktickou technikou ve sledovaných předmětech umožňuje realizaci učebních osnov v plném rozsahu.

Průběh vzdělávání byl hodnocen celkově ve 47 hodinách pěti předmětů (z toho zvláště matematika na prvním a na druhém stupni). Hodiny byly hodnoceny od vynikajících po vyhovující. Hospitovaná výuka byla pečlivě připravena po stránce obsahové i materiální. Největším kladem zhlédnutých hodin byl vzájemný vztah učitelů a žáků naopak největším záporům byla malá motivace a menší variabilita metod práce.

Poslední inspekce proběhla ve škole ve dnech 17. – 19. dubna 2000 – viz inspekční zpráva čj. 031 169/00-2163. Od té doby došlo ve škole ke zlepšení prakticky ve všech sledovaných oblastech. Navíc škola vykročila pozitivním směrem k praktickému využití sebeevaluace.

Hodnotící stupnice:

vynikající	velmi dobrý	dobrá (průměrná)	vyhovující	nevyhovující
------------	-------------	------------------	------------	--------------

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Inspekční tým	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Petr Drábek	P. Drábek, v. r.
Členka týmu	Ing. Varja Paučková	V. Paučková, v. r.
Členka týmu	PhDr. Jana Pavlová, Ph. D.	J. Pavlová, v. r.
Člen týmu	Mgr. Vladimír Škuta	V. Škuta, v. r.

V Nymburku dne 24. června 2005

Razítko

Dle § 174 odst. 13 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím převzetí na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. U Staré sladovny 470, 288 02 Nymburk. Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem ČŠI k jejich obsahu zasílá ČŠI zřizovateli a školské radě, inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná.

Datum a podpis ředitele školy stvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Datum: 30. června 2005

Razítko

Ředitel školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Mgr. Jiří Šíma

J. Šíma, v. r.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel	11.6.2005	c6-1049/05-2031
Školská rada	--	--

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Připomínky nebyly podány.